

رئیس سازمان انتقال خون با اشاره به ۲۲۰ میلیون دلار واردات داروی مشتق از پلاسما مطرح کرد

فرصتی برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی

سازمان انتقال خون تلاش دارد چرخه اقتصادی انتقال خون را پیش از گذشته مورد توجه قرار بدهد. علی‌اکبر پورفتح‌الله، رئیس سازمان انتقال خون بر این باور است که رقم ۲۲۰ میلیون دلاری که صرف واردات داروی مشتق از پلاسما می‌شود به خوبی نشان می‌دهد که این حوزه از نظر اقتصادی بسیار سودآور است. مصاحبه پورفتح‌الله با «پیشه و تجارت» در ادامه آمده است که می‌خوانید.

را با حذف گلبول سفید در اختیار مراکز درمانی قرار داد مدت زمان بستری در بیمارستان کاهش می‌یابد. بر اساس مطالعات بین‌المللی انجام شده اگر محصولات با حذف گلبول سفید مورد استفاده قرار بگیرد یک‌دوم تخت روز مدت زمان بستری را کاهش می‌دهد. یکی از برنامه‌های سازمان انتقال خون رفتن به سمت محصولات بدون گلبول سفید است. البته ارائه آن منوط به درخواست پزشکان است.

چرا جداسازی را مشروط به درخواست پزشکان کردید؟
حذف گلبول سفید هزینه بسیار زیادی را به دنبال دارد. به همین دلیل ارائه این محصول منوط به درخواست پزشکان و تعرفه موجود است. اگر پزشکان محصولی بدون گلبول سفید را بخواهند این محصول در اختیارشان قرار خواهد گرفت. این محصول میزان مدت بستری را کاهش داده و عوارض را کم می‌کند. شما تاکید کردید حذف لئوکوسیت‌ها بنا بر درخواست پزشک است. به نظر شما این ایده منطقی است که چنین هزینه سنگینی بر سازمان انتقال خون تحمیل شود در حالی که بستری به مدت دو روز بیشتر به‌مراتب هزینه کم‌تری را به دنبال دارد؟

کلیت تجویز خون و فرآورده‌خونی بر عهده پزشکان است. اما نکته مهم این است که این خدمات تحت پوشش خدمات بیمه‌ای هستند. بیمه زمانی بابت این محصول پول پرداخت خواهد کرد که پزشک مربوطه درخواست کرده باشد. در این صورت بیمه این درخواست را قبول خواهد کرد. از سوی دیگر اگر شما میزان خسارت وارد شده از عفونت بیمارستانی را بر بررسی کنید متوجه خواهید شد که این رویکرد به صرفه است.

وضعیت اهدای پلاکت تا چه حد توجیه اقتصادی دارد؟
از فرآورده‌های دیگر انتقال خون اهدای مستقیم پلاکت است. در روش فعلی پلاکت جداسازی شده و میزانش پایین است. به خاطر اینکه یک دوز درمانی جواب بدهد باید پنج واحد پلاکت، دوز درمانی را تشکیل بدهد. به همین دلیل در روش جدید فرد به صورت مستقیم اهدای پلاکت را انجام داده و امکان جداسازی وجود دارد. علاوه بر این فرد کمتر در برابر آنتی‌ژن بیگانه قرار می‌گیرد. در این شرایط تنها آنتی‌ژن بیگانه از یک فرد را دریافت می‌کند اما زمانی که از پنج فرد دریافت می‌کند از پنج فرد آنتی‌ژن بیگانه دریافت می‌کند. در این صورت امکان انتقال عفونت به‌مراتب پیشتر می‌شود. این مراحل در واقع فرآیندهای نوین انتقال خون است. البته

چه موضوعی مدنظر شما است تا بتوان این فرآیند را اقتصادی‌تر کرد؟

خون جز یکی از سه مداخله بزرگ پزشکی بوده و از هر هفت نفر که در بیمارستان بستری می‌شود یک نفر به خون و فرآورده‌خونی احتیاج پیدا می‌کند. در حال حاضر تلاش زیادی انجام می‌شود تا هزینه‌های بخش درمان کنترل شود. یکی از این بخش‌های مورد توجه، بحث اقتصاد انتقال خون و چرخه اقتصادی انتقال خون است. تزریق خون مشکلاتی را به دنبال دارد که عوارض مرتبط با تعدیل و تضعیف ایمنی از آن دسته است. خون حاوی لئوکوسیت‌ها بوده که می‌توانند موجب تضعیف بیمار را بشوند. بیمار به دلیل حضور در بیمارستان هر لحظه امکان دارد دچار تضعیف ایمنی شود. در این میان تزریق خون عفونت را تشدید می‌کند. برنامه‌های در حال اجرا در بسیاری از کشورهای پیشرفته، حذف گلبول‌های سفید از خون را مدنظر قرار داده است. این فرآورده‌ای است که توسط سازمان انتقال خون در حال تولید است. اگر بتوان محصولات

شما در مصاحبه خودتان در اسفند سال ۱۳۹۳ پیش‌بینی کردید که سازمان انتقال خون در سال ۹۴ بتواند به یک درآمد ۱۱۰ میلیارد تومانی دست پیدا کند. با توجه به اینکه سال ۹۴ راپشتسر گذاشتیم. این سوال مطرح می‌شود که این درآمد برای سازمان انتقال خون محقق شد؟

در قانون بودجه امسال برای نخستین بار درآمد ۱۱۰ میلیارد تومانی برای سازمان انتقال خون در نظر گرفته شده است. به این منظور برنامه‌ریزی انجام شده تا سازمان انتقال خون به فرآیندهای نو انتقال خون وارد شده و بتواند در این حوزه درآمد داشته باشد. در این راستا اقدامات بسیار خوبی انجام شده و این اقدامات می‌تواند رقم پیش‌بینی شده را محقق کند.

سوال من این بود در حالی که پشتسر گذاشته شد این رقم محقق شد یا خیر؟

درآمد پار سال مانز دیک به ۵۰ میلیارد تومان بود و امسال این برنامه‌ریزی انجام شده که این رقم به ۱۱۰ میلیارد تومان برسد.

شما به فرآیندهای نو در انتقال خون اشاره کردید. دقیقاً

برخی از موارد هم در حد مطالعات کارشناسی است. خوشبختانه با توجه به ارزش گذاری از سوی بیمه در سراسر کشور، فرآورد خون در حال تجویز بوده و در اختیار بیماران قرار می‌گیرد.

هما اشاره کردید ۲۲۰ میلیون دلار صرف واردات داروی مشتق از پلاسما می‌شود، چطور می‌توان این هزینه را کاهش داد؟

خوشبختانه ما در کشور موفق شدیم بخشی از داروی مشتق از پلاسما را از پلاسماهای ایرانی تهیه کنیم. به عبارت دیگر حدود دوسوم از داروهای مشتق از پلاسما از پلاسماهای ایرانی تهیه می‌شود. این برنامه ریزی صورت گرفته که حجم پلاسماهای جمع‌آوری شده افزایش پیدا کند تا داروی مشتق از پلاسما از پلاسماهای ایرانی تهیه شود. بر اساس آمار، سازمان بهداشت ایران در زمینه خودکفایی پلاسما قدم‌های بسیار خوبی را برداشته است. یکی از برنامه‌هایی که قرار است به صورت جدی دنبال شود این است که چرخه تولید داروهای مشتق از پلاسما به‌طور کامل در ایران ایجاد شود. در این زمینه قرار است بخش خصوصی با مشارکت گسترده در زمینه ایجاد کارخانه برای تهیه داروهای مشتق از پلاسما همکاری لازم را انجام دهد.

این طرح با مشارکت بخش خصوصی برای این بخش سودآوری لازم را دارد یا اینکه امکان دارد اصل سرمایه هم امکان بازگشت پیدا نکند؟

حجم واردات داروهای مشتق از پلاسما ۲۲۰ میلیون دلار است. از سوی دیگر این داروها، داروهای است که به صورت سوپسیدی توسط دولت پرداخت می‌شود. به همین دلیل اطمینان داشته باشید که یک چرخه کاملاً اقتصادی است. در حال حاضر سازمان بهداشت جهانی برنامه ویژه‌ای در دستور کار دارد تا داروهای مشتق از پلاسما در منطقه تهیه شود. تجربه هیاتیت C و ایدز نشان می‌دهد که بیماری‌ها از داروهای مشتق از

پلاسما منتقل نمی‌شود. با توجه به اینکه در حال حاضر بیماری‌های نوظهور و نوپیدیدی وجود دارد لازم است این کار به صورت جدی دنبال شود. به هر حال برنامه تهیه این داروها به صورت منطقه‌ای می‌تواند جلوی گسترش این بیماری‌ها را بگیرد. با توجه به ظرفیت ایجاد شده در کشور، ایران خواهد توانست به مرکز تهیه داروهای مشتق از پلاسما تبدیل شود. در حال حاضر ایران از طریق پالایش قرارداد، پلاسما را ارسال کرده که در خارج از کشور به دارو تبدیل شده و بار دیگر به ایران بازمی‌گردد. اگر این کار درون کشور ایجاد شود و صنعت پلاسما شکل بگیرد، بسیار سودآور خواهد بود.

وزارت بهداشت و درمان تلاش دارد با مشارکت بخش خصوصی برای راه‌اندازی پالایشگاه پلاسما در کشور با همکاری برندهای معتبر بین‌المللی اقداماتی را انجام دهد. تاکنون دو برنده معتبر برای راه‌اندازی پالایشگاه ابراز تمایل کرده‌اند. در حال حاضر هم کنسر سومی در این زمینه ایجاد شده است. امیدواریم که به زودی دو پالایشگاه ایجاد شود.

میزان سرمایه مورد نیاز برای راه‌اندازی پالایشگاه چقدر است؟

میزان سرمایه برای راه‌اندازی یک پالایشگاه ۴۵۰ هزار لیتری، چیزی حدود ۲۰۰ میلیون دلار است.

در انتظار مدد غیردولتی‌ها

بهادر کاظمی

معاون توسعه مدیریت و منابع سازمان انتقال خون

سازمان

انتقال خون، بیش از ۸۰ درصد از نیازهای خود را از خارج تأمین کرده است. اما در دو سال گذشته، سازمان این هدف را برای خود طراحی کرده که حتی المقدور بتواند نیازهای سازمان انتقال خون را در داخل کشور تولید کند. در این میان برای تولید کالاهای استراتژیک و مهم با برندهای معتبر دنیا مذاکره صورت گرفته است تا این شرکت‌های بزرگ با سرمایه‌گذاران داخلی آشنا شوند. در چنین شرایطی بستر مشارکت فراهم شده و این امکان فراهم خواهد شد تا نیاز مبرم کشور با حضور برندهای بزرگ در داخل کشور تأمین شود. در این مورد یک تجربه موفق وجود دارد که همانا بحث تولید کیسه‌های خون است. در این حوزه دو برنده معتبر در داخل کشور با مشارکت سرمایه‌گذاران داخلی قصد دارند این محصول را تولید کنند. به هر حال طرف چند ماه آینده این محصول تولید شده و وارد بازار خواهد شد و به این ترتیب نیاز ما برطرف می‌شود. در این حوزه، بخش خصوصی واقعی و نه شرکت‌های دولتی و شبه‌دولتی از سرمایه‌گذاری در این حوزه استقبال کردند. برای تحقق این مهم با شرکت واردکننده گفت‌وگو و ایزنی صورت گرفت تا آنها از نقش واردکننده به یک سرمایه‌گذار تبدیل شوند. در این میان بخشی از سرمایه‌گذاری توسط شرکت خارجی انجام شده و در نهایت بخش دیگر توسط شرکت داخلی انجام می‌شود. این موضوع موجب می‌شود که برندهای معتبر بتوانند در داخل کشور محصولات را تولید کنند. این کار قرار است در مورد لوله‌های نمونه‌گیری و کیت‌های آزمایشگاهی، تجهیزات خون‌گیری و فرآوری خون نیز انجام شود. به این منظور مذاکره گسترده‌ای با شرکت‌های بزرگ دنیا در حال انجام است. امید است کشور با طی این روند به مرحله‌ای دست پیدا کند که بتواند همه نیازهای انتقال خون در داخل کشور را تأمین کند. چشم‌انداز ما این است که تا همین نیاز از داخل کشور به ۸۰ درصد برسد و تنها ۲۰ درصد از خارج کشور تأمین شود. در این صورت معادله مطرح شده در ابتدای این مطلب عکس خواهد شد. مزیت چنین راهبردی این است که نیاز ما به واردات را مرتفع خواهد کرد و از سوی دیگر با توجه به جایگاه ایران در منطقه و طرح ایران به عنوان هاب منطقه، می‌تواند ابراز امیدواری کرد که این محصولات نیاز منطقه را نیز مرتفع کنند. با این رویکرد، ضمن رفع نیاز به واردات می‌توان از این فرصت منطقه‌ای نهایت بهره‌رسانی را برد. بخش خصوصی می‌تواند از این فرصت به بهترین شکل استفاده کند و در حوزه‌هایی که امکان ورود دارد ضمن بررسی شرایط فعالیت کرده و سرمایه‌گذاری مناسب را انجام دهد. برخی تصور می‌کنند برای ورود به این عرصه نیاز به سرمایه بسیار زیادی است. در پاسخ به این دوستان باید گفت میزان سرمایه به کاری بستگی دارد که دوستان تمایل به انجام دادن آن دارند. در حال حاضر برای راه‌اندازی پالایشگاه خون سرمایه‌ای حدود ۳۰۰-۲۰۰ میلیون دلار نیاز است اما در مورد لوله‌های نمونه‌گیری و کیت‌های آزمایشگاهی هزینه کمتری مورد نیاز است که بسیاری از فعالان اقتصادی توان سرمایه‌گذاری در این حوزه را دارند که ضمن انتفاع می‌توانند سازمان انتقال خون را از واردات این اقلام بی‌نیاز کرده و از سوی دیگر سازمان را در تأمین نیاز اساسی یاری کنند.

حذف گلبول سفید هزینه بسیار زیادی را به دنبال دارد. به همین دلیل ارائه این محصول منوط به درخواست پزشکان و تعرفه موجود است. اگر پزشکان محصولی بدون گلبول سفید را بخواهند این محصول در اختیارشان قرار خواهد گرفت. این محصول میزان مدت بستری را کاهش داده و عوارض را کم می‌کند.